

”Tranorna röra vingarna avmätt, sträckvis glidflyga de, ofta alla på en gång, och över dalslutningar med uppvind eller slättområden med termik upplösa de sin plogformation och stiga i kretsande segelflykt mot högre luftlager.”

Erik Rosenbergs, Fåglar i Sverige 1958.

TRANDANS

Trandansen är välkänd och innehåller allt från utspända vingar och hetsiga krumsprång till djupa bugningar.

Ibland är dansen så våldsam att grästuvorna flyger i luften.

Oftast avslutas dansen med en ljudlig fanfar.

För tranparet är dansen framför allt en förberedelse inför häckningen.

Fåglarna har likande beteenden även senare på själva häckningsplatsen, fast då mer i det fördolda.

Dansande tranor ses även på rastplatser under vår- och höststräcket. Även ungfåglar kan ta sig en svängom.

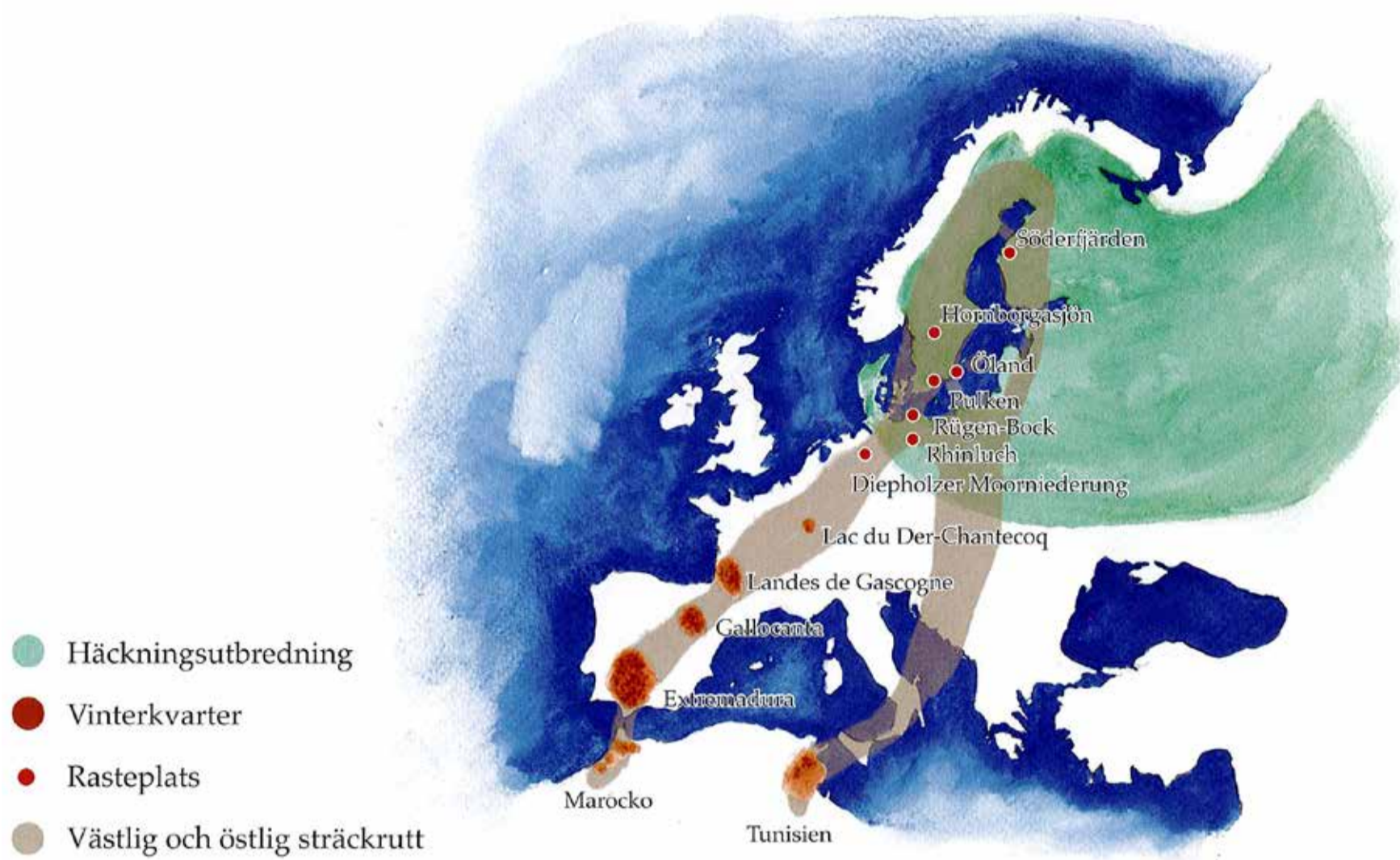

Illustration av Carl Christian och Tofte och Steen Frimodts ur boken Trandans.

FLYTTNING

Redan i början av februari börjar tranorna flyga norrut för att häcka. På vägen rastar många på Rügen i norra Tyskland innan de tar språnget över Östersjön och når Sverige i mars.

Den stora anstormningen av rastande tranor i Vattenriket brukar komma i månadsskiftet mars-april. Några par stannar här för att häcka. De är på plats redan i början av mars.

September är uppbrottets tid. Då beger sig de flesta svenska tranorna mot Spanien. Många övervintrar bland korkekarna i Extremadura, i den västra delen av landet.

MATNINGSFÄLT SKONAR VÅRSÅDDEN

Tranor äter gärna av nysått korn och vete. Skadorna på vårsådden kan bli omfattande. I Vattenriket finns sedan 1997 "Trangruppen" med representanter från lantbruket, kommunen, länsstyrelsen och fågelintresserade. När böndernas vårbruk sätter igång, matar Trangruppen tranorna med korn på fältet intill Utemuseum Pulken.

Här kan fåglarna äta i lugn och ro och gör då ingen skada på nysådda åkrar. Samtidigt är de till stor glädje för alla fågelintresserade som kan njuta av tranorna från Utemuseum Pulken.

PULKEN - TRANORNAS B&B

I takt med att tranan ökat i stora delar av Europa har även antalet rastande fåglar vid Pulken ökat markant. Våren 2011 övernattade som mest 7000 tranor samtidigt i de grunda vattensamlingarna vid Pulken. Vid utemuseum Pulken kan tranorna ses både när de äter på matningsfältet och när de i skymningen samlas för nattvila i våtmarken intill. När mörkret lägger sig vadar tranorna ut i det knädjupa vattnet för att få skydd mot rovdjur som exempelvis räv.

SNABBA FAKTA

Höjd: 1,15 – 1,30 meter. Honor blir kortare, hanarna längre.

Tranan är Europas högsta fågel.

Vikt: 4-7 kilo

Vingbredd: 1,80 – 2,25 meter.

Antal ägg: Oftast två. Båda föräldrarna turas om att ruva.

Börjar häcka vid 6 års ålder.

Tranan är vår största vadarfågel.

Föda: Tranor är allätare. Förutom korn och vete sätter de i sig fisk, grodor, ägg, fågelungar, insekter och frön.

ÅLDER

Årsungar är till en början klädda i en rödbrun dunig dräkt, som övergår i gråbrunt när de blir flygfärdiga. Huvudet förblir brunrött under första vintern.

Under sitt andra år har fåglarna överlag en brungrå dräkt, grådaskig hals och på huvudet har de fortfarande kvar en hel del bruna fjädrar från ungfågeldräkten.

De gamla tranorna känns igen på sin distinkta halsteckning i mörkgrått och vitt och den klara blodröda hjässan.

De har även karaktäristiska yviga plymer.

Tranorna kan bli uppåt 20-30 år gamla.

RINGMÄRKNING

Sedan några år tillbaka ringmärks tranor på en rad olika platser i Nordeuropa. I Sverige märks fåglar främst vid Tranemo, Skellefteå, Umeå, Västerås och Grimsö (Bergslagen).

Tranungarna fångas strax innan de blivit flygfärdiga och fåglarna får en personlig färgkod som visar vilket år de är födda och vilket geografiskt område de kommer ifrån.

TRANOR PÅ WEBBEN

I tranobsboken på Vattenrikets hemsida kan du kan läsa och rapportera om tranor.

Här finns en lista på de ringmärkta tranor som setts i Vattenriket.

vattenriket.kristianstad.se/tranor

Tranor i mobilen

UPPLEV TRANORNA I VATTENRIKET

TRANPRAT OCH TRANFLYGNING

Lördag 16 mars kl 12 & 14.

Söndag 17 mars kl 12 & 14.

Naturums pedagog berättar om tranornas spännande liv. Med hjälp av papperstranor tar vi oss fram längs tranans flyttväg, från Spanien till Vattenriket.

TRANORNAS B&B TILL GLÄDJE FÖR ALLA

Lördag 16 mars kl 15.

De senaste åren rastar allt fler tranor i Vattenriket. Naturvårdssamordnare Hans Cronert berättar om tranogruppens arbete med att mata tranorna på ett fält intill besöksplats Pulken. Till glädje för tranor, bönder och fågel-skådare.

TRANKVÄLLAR VID PULKEN

Ons 20 mars, lör 23 mars, sön 24 mars.

Påskhelgen 29, 30 & 31 mars.

Kl 15 till skymningen vid Pulken.

Vi ser tranorna rasta och flyga in till övernattningsplats vid Pulken. Fågelklubben och Naturskyddsföreningen finns på plats. Samarrangemang.

FOTOSAFARI: TRANOR OCH ANDRA VÅRTECKEN

Söndag 24 mars kl 07.30 – 15.30.

Naturfotograf Mikael Gustafsson/N tipsar om komposition, motiv och ljus. Dagen börjar med fotografering vid Pulken. Vi fortsätter inne på naturum där vi lär oss skapa bildspel. Resultatet visas på naturum. Förutom kamera behöver du ha med laptop med bildspelsprogram. Biljetter 300 kronor.

TRANDAGEN I VATTENRIKET

Måndag 25 mars kl 15 vid Pulken.

Vi inviger Vattenrikets nya utställning och webbkamerasändning vid besöksplats Pulken.

TRANSKÅDNING VID PULKEN

Dagligen 26 mars–3 april.

Kl 11–15 vid Pulken.

Skåda tranor vid Pulkens utemuseum tillsammans med Vattenrikets personal.

TRANSKÅDNING VID PULKEN

Onsdag 27 mars kl 11–15 vid Pulken.

Vi hälsar äldre och rullstolsburna särskilt välkomna och ser till att det finns plats för er i tornet. Ange adressen Pulken, Härnестadsvägen 155, om du kommer med färdtjänst.

TRANBUSS TILL PULKEN

Påskdagen 31 mars kl 14–18.

Avgång från naturums parkering.

Följ med till Pulken för att njuta av tranorna. Biljetter 100 kr. I priset ingår bussresa, guidning, dricka och korv grillad av Härnестads byalag. Ta med varma kläder och kikare. Samarrangemang.

MAT OCH PRAT

STORKEN I VATTENRIKET

Onsdag 10 april kl 11.45–13.

Emma Ådahl, Storkprojektet, berättar om storkens uppgång, fall och återkomst. En historia som speglar det skånska jordbrukslandskapets utveckling. Biljetter 100 kr**. I priset ingår föreläsning och lunch serverad av Fredholms på naturum.

Skåda tranor vid Pulken

